

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

1. א. קסבר וולדות קדשים בהוייתן הן קדושים.....
2. ב. אף כל אינה באה אלא מן החולין.....
2. ג. וביום.....
3. ד. ובידו הימנית.....
4. ה. אשם מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין.....
- ו. דם חטאת למטה ודם עולה למעלה טעון כיבוס ... דם עולה למטה ודם חטאת למעלה ... משום בלוע הוא והא לא בלע ... דאין טעונין כיבוס.....5
- ז. דם על בגדו הוציץ ואם טבח הוא אינו הוציץ רבב על בגדו הוציץ ואם מוכר רבב הוא אינו הוציץ ... דם ורבב על בגדו ... דלמא אתרתי נמי לא קפיד תיקון
6
7. הדרן עלך דם חטאת.....
7. פרק שנים עשר טבול יום.....
- א. טבול יום ומחוסר כיפורים אינן חולקין בקדשים לאכול לערב אונן (אינו) נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לאכול לערב.....7
- ב. בעלי מומין בין בעלי מומין עוברין בין בעלי מומין קבועין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין.....9
- ג. כל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק בבשר וכל שאין לו בבשר אין לו בעורות אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר
11

דף עח.

א. קסבר וולדות קדשים בהוייתן הן קדושים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

הקדושה של ולדות קדשים נחלקו בה תנאים מאימתי היא חלה: יש סוברים¹ בהווייתם הם קדושים, היינו בלידתם, בשעה שיצאו לאויר העולם, אבל קודם לכן אין הקדושה יורדת עליהם. ויש מהתנאים² סוברים ולדות קדשים ממעי אמהם הם קדושים, היינו בשעת יצירה. וכן הלכה³ שולדות קדשים במעי אמהם הם קדושים. ולפיכך אם שחט חטאת⁴ ומצא בה בן ארבעה או שמנה⁵ חי הרי זה נאכל בכל דיניו כבשר החטאת.

ב. אף כל אינה באה אלא מן החולין

כבר התבאר במסכת פסחים דף עא. וחגיגה ח. שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין, ולא מתרומה ולא ממעשר שני ולא מביכורים משום שאלו יש קדושה עליהם⁶, וכיון שהדבר חובה עליו איך יפרע ממעות שאינו שלו או מדבר שאינו שלו, אבל ממעשר ראשון, וממעשר עני, ומלקט שכחה פאה מביאין⁷, שחולין גמורין הן.

ולכן קרבנות שמאליו נתחייב בהם, כגון חטאת, עולת ראייה, שלמי חגיגה, וכיוצא, וכן גם נסכים אין מביאין אלא מן החולין שחובה הם. וכן מי שנדר⁸ נדר ואמר הרי עלי קרבן פלוני לא יביאנו ממעות מעשר שני שהרי נתחייב בקרבן זה, וכל המחוייב בקרבן לא יביא קרבנו אלא מן החולין.

ג. וביזום

¹ כאן ולהלן דף קיד.

² חולין פט: ותמורה יא. וכה.

³ רמב"ם תמורה פ"ד ה"ג ו"ג, ועיי' חזון איש תמורה שם, ובלקוטי הלכות זבחים שם.

⁴ רמב"ם הלכות תמורה פרק ד הלכה ג.

⁵ כתב מרן ז"ל דכך היא הגירסא הנכונה ע"כ וכן גירסת הברייתא שלפנינו פ"ק דתמורה אמנם בהמבי"ט ז"ל דפוס מגדל עוז איתא מצא בה בן שמונה חי וכבר ביאר רבינו פ"א דמעשה הקרבנות דיש חטאת שבאה מבהמה דקה (שעיבורה לחמש חדשים) ויש מבהמה גסה (שעיבורה למ' חדשים). מעשה רקח שם

⁶ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן סו סעיף ב.

⁷ כלומר הלוי או העניים מביאים אמנם עיין שם סימן צה סעיף כא שכתב בדרך ספק "יש להסתפק כהן במעות תרומה ולוי במעות מעשר ראשון ועני במעות מעשר עני דהם שלהם לגמרי אם מותר להביא קרבנות מהם. ומקום הספק אצלי דוודאי מקרא דאשר לו הא הם שלהם, אבל מלימוד דמצרים הא שם לא היה גם תרומות ומעשרות, ובמנחות וברמב"ם משמע להדיא דלא נתמעט אלא מעשר שני".

⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טז הלכה טו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר לעיל דף נו. שכל הקרבנות⁹ אין מקריבין אותן אלא ביום שנאמר (ויקרא ז פסוק לה) ביום צויתו את בני ישראל להקריב את קרבניהם ביום צויתו את בני ישראל להקריב את קרבניהם ביום ולא בלילה.

לפיכך אין שוחטין¹⁰ זבחים אלא ביום ואין זורקין דמים אלא ביום השחיטה שנאמר (שם פסוק מז) ביום הקריבו את זבחו וגו' ביום הזבחה תהיה ההקרבה, וכיון ששקעה החמה נפסל הדם. ולפיכך דם¹¹ ששקעה עליו חמה¹² ולא נזרק נפסל הזבח, ואם זרקו לא הורצה.

ד. ונידו הימנית

ואין עבודה אלא בימין, ואם עבד בשמאל פסולה ואינו לוקה, קבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשירה, שהמסייע אין משגיחין עליו.

וכבר התבאר במסכת יומא דף מט. ולעיל דף יד. ודף טו: שמי שעבד בשמאל¹³, פסל וחילל עבודתו. ובכלל זה הולכת הדם ואין עבודה אלא בימין¹⁴, ואם עבד בשמאל פסולה ואינו לוקה¹⁵.

⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה א

¹⁰ והיינו מעמא דבעינן קרא בפ"ע לשחיטה משום דלאו עבודה היא כמש"כ התוס' לשם וכאן כוונת רבינו לדבר אחר ההזריקה לא יהיה ביום אחר וזה שכתב ואין זורקין דמים אלא ביום השחיטה ולא בא למעט הלילה רק יום המחרת וזה שסיים וכתב וכיון ששקעה החמה נפסל הדם. הר המוריה שם.

¹¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לו

¹² עיין אבהא"ז שם לענין בין השמשות ואכמ"ל

¹³ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ט הלכה טו ושם מנה כל הפסולין לעבודה שמונה עשר "ואלו הן: העובד ע"ז, הזור, בעל מום, הערל, הטמא, טבול יום, מחוסר כפורים, האונן, השכור, מחוסר בגדים, יתר בגדים, פרום בגדים, פרוע ראש, שלא רחץ ידים ורגלים, היושב, מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר הוצץ, מי שיש בין רגלו ובין הארץ דבר הוצץ, מי שעבד בשמאלו, כל אלו פסולין לעבודה ואם עבדו חללו, הוצץ מפרוע ראש וקרוע בגדים והשוחט לע"ז בשוגג, שאם עבדו עבודתן כשירה".

¹⁴ ותו נלפע"ד דאף דבאיטר שעבד, ליכא לספוקי באיזה יד יעבוד, דהרי בל"ז עבודתו פסולה דבעל מום הוא; עכ"פ גם בשולט בב' ידיו, אף דקיי"ל כרבנן דאברותי הוא, דאתחזקת בשמאל כבכורות מה: אפ"ה גם הוא בעבד בשמאל עבודתו פסולה, דאע"ג שנתחזקה השמאל, לא נקראת ימין והרי כל מקום שנאמר יד ואצבע אינו רק מה שנקרא ימין זבחים כד. חומר בקודש שם כב

¹⁵ צ"ע מהא דכתב הרמב"ם בפרק ב' מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כ"ד האימורים ואברי העולות והקמצים וכו' בין בימין בין "בשמאל" הרי אלו כשרים עכ"ל, הרי הקטרת הקומץ דהוא אחד מד' עבודות במנחה כשר גם "בשמאל", והכא סתם דכל עבודה פסול בשמאל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנִּתְּא לְמִשְׁחָא בְּדָף הַיּוֹמִי

מִסַּנְת זִבְחִים

וּתְבֵאָר עוֹד בְּדָף כַּד. שְׁקִמִּיצַת¹⁶ הַמִּנְחוֹת צְרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה בִּימֵנוּ שֶׁל כֹּהֵן כְּשֶׁאֵר עֲבוּדוֹת וּכְּנִי נִתְּיַנֵּת הַקּוֹמִץ לְכֹלֵי שְׂרֵת צְרִיךְ לִהְיוֹת בִּימֵנוּ, קִמִּץ בִּימֵנוּ¹⁷ וְנִתֵּן לְשִׁמְאֵלוֹ וְאַחַר כֵּךְ נִתְּנוּ לְכֹלֵי, קִמִּץ מִכֹּלֵי קוֹדֵשׁ וְנִתֵּן לְכֹלֵי חוּל פֶּסֶל.

ה. אִשָּׁם מֵה אִשָּׁם עֲצֻמוֹתָיו מוֹתְרִין אִף כֹּל עֲצֻמוֹתָיו מוֹתְרִין

הַעֲצֻמוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת¹⁸ מִן הַקֶּרֶבֶן הַנֶּאֱכָל שְׂאִין בָּהֶם שׁוֹם דְּבַר רֵאוּי לְאֲכִילָה, מוֹתְרוֹת, וְעוֹשֶׂה אָדָם מֵהֶם כֹּל כֹּלִים שִׁירְצָה¹⁹. אִךְ אִם רֵאוּיִים בְּמִקְצַת לְאֲכִילָה כְּגוֹן הַסְּחוּסִין, אִם הִכְהֵן רוּצָה בָּהֶם הֵרִי הֵם כְּבֶשֶׂר הַקִּדְּשִׁים²⁰, וְאִם הַפְּקִירִים אוֹ הַשְּׁלִיכִים²¹ דִּינָם כְּעֲצֻמוֹת וּמוֹתְרִים.

¹⁶ תורת הקדשים שם יד: מ

¹⁷ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ב

¹⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה י

¹⁹ אני שמעתי שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל. אף כל ואפילו עולה ומיבעיא לי הא נמי מחטאת הוה מצי יליף ונראה בעיני דמלו יהיה יתירא נפקא ליה באשם דכתיב ביה לכהן לו יהיה עכ"ל. כתב הר"י קורקוס ז"ל כתב רבינו הנשארות כלומר שאין בהם שום דבר ראוי לאכילה דתנן בתרומות פרק י"א עצמות קדשים בזמן שמכנסן אסורות ואם השליכן מותרות ומיירי ביש עליהם קצת בשר ולכן אם מחשיבן אסורות ואין מותר אלא נשארות שאינו מחשיבן ולא מצניען כ"כ תוספות שם עכ"ל. כס"מ שם. אבל א"צ לזה ד"ל דרבינו ס"ל במש"כ הר"ש בתרומות פ"א מ"ה בשם הירושלמי וכן ברא"ש דשם מיירי בעצמות הנאכלות כמו ראשי כנפים והסחוסין יעו"ש וי"ל דמיירי בזה האופן היינו שנשארות ואין נאכלות והם העצמות הקשים. ודע כי המשנה דתרומות לא הובאת כלל ברבינו ואולי כוונתו העצמות הנשארות שלא הכניסן רק השאירן והוי כאילו השליכן וצ"ע בזה איך היתה כוונתו. הר המוריה שם.

²⁰ וק"ל, דהא משנה מפורשת היא בפסחים ד' פ"ד דכל הנאכל בשור הגדול יאכל בגדי הרך וראשי כנפים והסחוסין, הרי להדיא דהוּו בשר גמור דיוצאין בהן משום מצות אכילת קרבן פסח, ואין חילוק בין מכנסן או אינו מכנסן. וע"כ מוכח מזה כשיטת הרמב"ם בפ"י מה' קרבן פסח ה"ח, דמפרש להמשנה הנ"ל לענין שבירת העצם, דראשי כנפים והסחוסין מותר לאכלן ואין בזה משום שבירת העצם; אבל מ"מ אין להם דין בשר ואין נמנין עליהן בפסח. וע"כ לענין איסור נותר, דוקא כשמכנסן אסורין אבל אם השליכן מותרין. והראב"ד השיגו שם בזה וגם רש"י שם לא פי' כן, אבל מהירושלמי הוה ראי' מוכחת לפי הרמב"ם. תורת זרעים שם.

²¹ וכיון דמשליכן במל שם אוכל מינייהו. העמק שאלה פרשת מטות שאילתא קלז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכבר התבאר לעיל דף פו. שהעצמות והגידים והקרנים והטלפים²² שפירשו מקדשי קדשים לפני זריקת דמים מועלין בהן, וי"א²³ שאין מועלין בהן לאחר זריקה שהזריקה מתרת אותם, כשם שמתירה את הבשר²⁴.

פירשו לאחר זריקת דמים אין מועלין בהן²⁵.

אברי העולה ועצמות העולה שפירשו לפני זריקה מועלין בהן²⁶, ואין מועלין בהן לאחר זריקה, שהזריקה מתרת אותם, ליהנות בהם²⁷, ואפילו לעשות מהם ידית לסכין²⁸. ואם פירשו אחר זריקה מועלין בהן לעולם, כיון שעמדו להקטרה. וי"א²⁹ שזה אינו אלא באברים, אך עצמות העולה דינם כעצמות קדשי קדשים.

דף צח:

ו. דם חטאת למטה ודם עולה למעלה טעון כיבוס ... דם עולה למטה ודם חטאת למעלה ... משום בלוע הוא והא לא בלע ... דאין טעונין כיבוס

²² רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה יב

²³ כס"מ בביאור דברי הרמב"ם. שהקשה גבי קדשי קדשים דקאמר לפני זריקה מועלין בהם מה פירשו א"ת דמועלין בהם לעולם ואמאי לא שריא להו זריקה כי היכי דשריא בעולה וא"ת דמועלין בהם דקאמר אינו אלא עד שעת זריקה מדלא נקט בהו אין מועלין בהם לאחר זריקה כדנקט בעולה ונקט בהו מועלים משמע דלעולם מועלים בהם וא"כ תיקשי מה שהקשיתי מ"ש מעולה. ונ"ל דקושטא דמלתא דמועלין בהם דנקט בקדשי קדשים אינו אלא עד שעת זריקה כמו בעולה ודייק למינקט בהו מועלים בהם לומר שאע"פ שהם מקדשים הנאכלים מועלים בהם עד שעת זריקה. ובעולה נקט אין מועלים בהם לומר שאע"פ שהם מעולה שכולה כליל אין מועלין בהם לאחר זריקה. וכ"כ לדינא בהר המוריה, ועיין או"ש שתיקן הגירסא וגרס שפירשו מקדשי קדשים לפני זריקת דמים מועלין בהן לאחר זריקת דמים אין מועלין בהן. והכל איירי שפירשו לפני זריקה ולא איירי כלל בפירשו לאחר זריקה.

²⁴ אך נותר אין שייך בהם דלאו בני אכילה נינהו. תורת הקדשים מט. אות צ

²⁵ צ"ל ע"כ שאין מועלין כיון שלאו למזבח קיימי ולא לאכילת בשר קיימי. אך בעולה כיון דבשעת זריקה מחוברים היו קיימי לגבי מזבח ונתפסו בקדושה ולהכי אחר שפירשו מועלין בהם וצ"ע. וכ"מ בתורת הקדשים שם

²⁶ הר המוריה שם ופשוט דלא גריעי משאר עצמות קדשים דמועלין בהן קודם זריקה

²⁷ כיון שאינם עומדים להקטרה שהרי פירוש מן הבשר כדלעיל דף פה:

²⁸ תורת הקדשים שם

²⁹ עיין או"ש בשם ברכה"ז שתיקן הגירסא ברמב"ם לאברי העולה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ניתו דם³⁰ החטאת על הבגד וניתו על דם החטאת דם חולין טעון כיבוס, אבל אם ניתו דם החולין תחלה או אפילו דם עולה³¹, וניתו עליו דם החטאת אינו טעון כיבוס שהרי לא נבלע בו.

**ז. דם על בגדו חוצץ ואם טבח הוא אינו חוצץ רבב על בגדו
חוצץ ואם מוכר רבב הוא אינו חוצץ ... דם ורבב על בגדו
... דלמא אתרתי נמי לא קפיד תיקו**

כל הטמאין³² בין אדם בין כלים ב אין להן טהרה אלא בטבילה אחד האדם או הכלים לא יהיה דבר חוצץ בינם ובין המים, ואם היה דבר חוצץ בינם ובין המים ה"ז טמא כשהיה ולא עלתה להן טבילה.

דבר תורה אם היה דבר החוצץ חופה את רוב האדם או רוב הכלי לא עלתה להן טבילה והוא שיקפיד עליו ורוצה להעבירו, אבל אם אינו מקפיד עליו ולא שם אותו על לב בין עבר בין לא עבר אינו חוצץ ואף על פי שחופה את רובו.

וכן אם היה חופה מיעוטו אינו חוצץ אף על פי שהוא מקפיד עליו.

מדברי סופרים שכל דבר החוצץ אם היה מקפיד עליו לא עלתה לו טבילה אף על פי שהוא על מיעוטו גזירה משום רובו, וכל דבר החוצץ אם היה חופה את רובו לא עלתה לו טבילה אף על פי שאינו מקפיד עליו, גזירה משום רובו המקפיד עליו.

טבח³³ שהיה דם על בגדיו אינו חוצץ מפני שאינו מקפיד.

³⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה ט

³¹ דברי רבא בשלהי דם חטאת בדם עולה ורבינו העתיק דם חולין משום דהיא היא אלא דרבא נקט דינו ובעייתו בהווה דבעזרה לא שכיח דם חולין ורבינו או היתה גירסתו דם חולין או משום דזיל בתר טעמא אך זה שהוסיף רבינו או אפילו דם עולה הוא מגומגום לפי האמור דלענין זה היינו עולה היינו חולין דרהמנא לא הזיק כיבוס אלא לדם חטאת דוקא עד שמצאתי בס' כתב יד קדמון וכן בדפוס מגדל עוז והקרית ספר ז"ל אין שם או אפילו דם עולה וגירסא נכונה היא ע"פ האמור. מעשה רקח שם. ועיין הר המוריה

³² רמב"ם הלכות מקוואות פרק ב הלכה א יב

³³ רמב"ם שם פרק ג הלכה ו ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

מוכר רבב כלומר שומן חלב או שעוה, שהיה רבב על בגדו אינו חוצץ וכן כל כיוצא בזה, היה הטבח מוכר רבב והיה על בגדו דם ורבב ה"ז ספק אם חוצץ מפני שהן שנים, ומקפיד, או אינו חוצץ שהרי מלאכתו היא, ואינו מקפיד³⁴.

הדרן עלך דם השאת

פרק שנים עשר טבול יום

א. טבול יום ומחוסר כיפורים אינו חולקין בקדשים לאכול לערב אוננו (אינו) נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לאכול לערב

כל הראוי לאכילת³⁵ הקדשים בשעת הקרבן חולק לאכול, וכל מי שאינו ראוי לאכול בשעת העבודה אף על פי שהוא ראוי לעבודה, והרי הוא ראוי לאכול לערב אינו חולק כדי להניח חלקו לערב.

כיצד טבול יום ומחוסר כפורים והאונן ביום הקבורה בין כהן גדול בין כהן הדיוט אין חולקין לאכול לערב.

ואף על פי שכהן³⁶ גדול עובד כשהוא אונן שנאמר (ויקרא כא פסוק יב) וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל אֶת מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵיו כְּלוֹמֵר יֵשֵׁב וַיַּעֲבֹד עֲבוּדָה

³⁴ אף דבבעיא דלא איפשיטא הו"ל לפסוק הדין להדיא אי מדאורייתא לחומרא ואי מדרבנן לקולא מ"מ מצינו לרבינו בכמה מקומות שכותב כן וכל אחד יהוש לעצמו: מעשה רקח שם.

³⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה יט

³⁶ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ב הלכה ו, ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

שהיה עוסק בה ואינה מתחללת. כמו שהתבאר במסכת הוריות יב: מכל מקום אסור לאכול בקדשים שנאמר (ויקרא י פסוק יט) וְאֶכְלְתִּי חֶטְאֵת הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינַי ה', וכן אינו חולק לאכול בערב. אך אינו מתחיל בעבודה אם הוא אונן³⁷.

י"א שאם כבר העבודה בידו אף שלא התחיל בה יגמרנה, ורק אם לא היתה בידו עבודה לא יקחנה מחדש, וכגון שאם לקח המזרק לקבל הדם אף שעדיין לא התחיל לקבל יגמור, אבל לעולם אם לא לקח המזרק אינו יכול לקבל הדם³⁸.

וכבר התבאר במסכת סנהדרין דף פג: שאונן שעבד אינו לוקה, ומותר ליגע בקדשים אף על פי שלא טבל שלא עשו מעלה אלא באכילה אבל בנגיעה הרי זה טהור.

כהן הדיוט³⁹ שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת לו מת שהוא חייב להתאבל עליו, אע"פ שאינו חייב לצאת מן המקדש עד אחר שתגמר אותה עבודה בידי אחרים⁴⁰, אינו עובד מפני שהוא אונן, ואם עבד והוא אונן של תורה חילל עבודתו בין בקרבן יחיד בין בקרבן ציבור, אבל אינו לוקה⁴¹. וי"א⁴² שלוקה. וי"א⁴³ שכהן הדיוט חייב לצאת

³⁷ משנה למלך שם ו ועיי"ש שכתב שאיסורו מדרבנן גזירה אמו אכילה

³⁸ משנה למלך שם בדעת תוס וכתב שאפשר שהוא אף דעת הרמב"ם

³⁹ רמב"ם שם פרק ב הלכה ח ערוך השולחן העתיד שם סי' לה סעי' יז יה

⁴⁰ ועיין ליקוטי הלכות זבחים יז (י ע"א בדפו"י) בזבח תודה ד"ה איכא מרבואתא דלדעת רש"י יש בזה מהלוקת תנאים בברייתא ר' יוסי ור' יהודה ולדעת ר' יוסי גומר עבודתו שכיון שכבר התחיל עבודתו א"כ נכנס לאזהרת ומן המקדש לא יצא ולהכי יגמור אבל להלכתא קיי"ל בזה כר' יהודה כיון שיש סתם משנה בהוריות כוותיה וקיי"ל סתם במשנה ומחלוקת בברייתא הלכה כסתם ועוד דבירושלמי יש גורסים במקום ר' יוסי ור"ש וקיי"ל ר' שמעון ור' יהודה הלכה כר' יהודה ועיין צפנת פענח מתנות עניים פ"ד ה"ו (עמ' 99) שכתב שלדעת ר' יהודה מניח עבודתו ויצא כיון שכבר היה אונן א"כ נפסלה עבודתו ושוב אינו באזהרת ומן המקדש לא יצא ולהכי מניח ויוצא ולר' יוסי שיגמור עבודתו לא קאי על הכהן האונן אלא שאחר גומר עבודתו ואסור לאונן לצאת עדיין כיון שהוא עדיין בשעת עבודה אע"ג שאינו זה שגומר אותה

⁴¹ כיון שאין לאו מפורש על זה אע"ג שיש ק"ו לאוסרו כדלקמן אין מזהירין מן הדין (כס"מ שם)

⁴² תוס' מכות יג ע"א ד"ה ואלו הן הלוקין ועיין שפת אמת זבחים טו ע"ב סוד"ה דבי ר"י ובדף טז ע"ב על תוד"ה שם טומאה

⁴³ ז"ל הרמב"ם שם אע"פ שאינו יוצא מן המקדש והראב"ד שם השיג עליו וכיון שהוא חייב להתאבל עליו למה אינו יוצא ודאי יוצא ומטמא בעל כרחו" שהרי גם הרמב"ם מודה שכופין הכהן ליטמא למתו וכמש"כ בפ"ב דאבל אלא כוונת הרמב"ם שאינו חייב לצאת מיד ולהתעסק עם מתו אלא אם רוצה ממתין עד גמר העבודה ע"י אחרים ואח"כ חייב לצאת להתעסק עם מתו ומקור הרמב"ם הוא מברייתא ביומא יג ע"ב דתניא היה עומד ומקריב על גבי המזבח ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויוצא דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר יגמור ודעת רש"י דאירי בכהן הדיוט ונדחק שם לפרש האיך לר"י גומר עבודתו אבל הרמב"ם למד שיגמור הכוונה דתגמר העבודה שכיון שאמר ר' יהודה מניח עבודתו לזה אמר ר' יוסי שאין צריך להניח מיד אלא יישב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ולהיטמאות למתו, וי"א⁴⁴ שאסור גם לכהן הדיוט לצאת מן המקדש עד שתיגמר העבודה ואפילו אין אחר שיעשה העבודה במקומו חייב להפסיק עבודתו ולשפוך הדם ורק אח"כ יצא.

ומניין שעבודת⁴⁵ האונן פסולה מקל וחומר אם בעל מום שאוכל בקדשים אם עבד חילל, אונן שהוא אסור בקדשים שנאמר (דברים כו פסוק יד) לא אֶכְלֶתִי בְּאֹנִי מִמֶּנּוּ דִּין הוא שיחלל, ועוד⁴⁶ שהרי נאמר בכהן גדול (ויקרא כא פסוק יב) וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל הָאֵל אַחֵר שְׂלֵא יֵצֵא דְהֵיִינוּ כֹהֵן הַדְיוֹט חִילֵּל.

ב. בעלי מומין בין בעלי מומין עוברין בין בעלי מומין קבועין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין

כל כהן שיש⁴⁷ בו מום קבוע לא יכנס למקדש מן המזבח ולפנים דהיינו בין המזבח לאולם וכן על המזבח עצמו לא יעלה⁴⁸ ואם עבד במקדש⁴⁹ פסל וחילל עבודה ולוקה אף על העבודה שנאמר (שם כא פסוק יז) אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוּם לֹא יִקְרַב אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוּם לֹא יִקְרַב מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמִדּוֹ⁵⁰ שאזהרה זו שלא

במקדש עד שתגמר העבודה ומצינו כעין זה בשבת יט ע"א השום וכו' שריסקן מבעוד יום ר' ישמעל אומר יגמור משתחשך וכו' ופי' רש"י ותוס' שם שהכוונה שיגמרו בעצמן וא"כ ה"ג הכא (ערוך השולחן העתיד שם) ועיין ערוך לנר יבמות מג ע"ב ד"ה ובוה נ"ל שפירש דהרמב"ם איירי במתים שאינו חייב להטמאות להם כגון אחותו הנשואה מאביו והו"א ששכיון שאינו חייב להטמאות א"כ יכול לעבוד באנינותו לזה השמיענו שכיון שחייב להתאבל עליהם אסור לו לעבוד אונן אע"ג שאינו חייב לצאת מן המקדש אבל קרובים שחייב להטמאות להם ודאי יוצא מיד וכדעת הראב"ד

⁴⁴ הינוך מצוה קנא מנחת הינוך שם אות ד
⁴⁵ שם הלכה ז

⁴⁶ ספר המצוות כאן וברמב"ן בהשגות שורש ה ועיין ערוך לנר סנהדרין פד ע"א בגמ' ד"ה ומן המקדש
⁴⁷ רמב"ם ביאת המקדש פ"ו ה"א ומשנה למלך שם

⁴⁸ משנה למלך שם שעובר משום לאו דאך אל הפרוכת לא יבוא (ל"ת סט) ועיי"ש שהביא שדעת במגילת אסתר שלא נאסר משום לאו זה אלא רק כ"ב אמה שבין האולם והמזבח ובמזבח עצמו לא נאסר אבל מספר המצוות ל"ת סט שכתב "שהזהיר כהן בעל מום מהכנס להיכל בכללו. רוצה לומר המזבח ובין האולם והמזבח והאולם וההיכל" משמע שאף המזבח עצמו בכלל לאו זה

⁴⁹ ועיין זבחים טז ע"א שמוזהר גם שלא לעבוד בבמה ולכאורה גם שם מחלל עבודה

⁵⁰ וא"ת מה צורך ללמוד מפי השמועה שאזהרה זו לא יקרר לעבודה הרי מפורש הוא בכתוב אשר בו מום לא יקרר להקריב להם אלהיו ואפשר דה"ק מפי השמועה למדו שאזהרה זו לכל מין קרבן ולדם כדילוף לה מקרא בת"כ ועי"ל דקרא כתיב בתר הכי כי כל איש אשר בו מום לא יקרר וה"א דעל קריבה למזבח לבד חייב אע"פ שלא עבד לכך הוצרך ללמוד מפי השמועה שאינו כן (כסף משנה שם וזה דלא כמשנה למלך הנ"ל שחייב על הקריבה לבד על המזבח) ועיין רדב"ז אלף תיד שכתב שכונת הרמב"ם דהו"א שאין האיסור אלא אם בא שלא לעבוד עבודה כדכתיב אך אל הפרוכת לא יבוא להכי אשמעינן דמפי השמועה למדו שאף לעבודה לוקה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

יקרב לעבודה. ועיין ל"ת סט שלוקה אף על הכניסה אף אם לא עבד⁵¹ וי"א⁵² שאינו לוקה אלא אם עבד אבל אינו לוקה על הכניסה בין האולם והמזבח ואין איסורו אלא מדרבנן.

אין בעל⁵³ מומין שעבדו במיתה, אלא במלקות בלבד⁵⁴.

ב"ד הגדול⁵⁵ היו יושבין בלשכת הגזית ועיקר מעשיהם התדיר שהיו יושבין ודנין את הכהונה ובודקין הכהנים ביוחסין ובמומין כל כהן שנמצא פסול בייחוסו לובש שחורים ומתעטף שחורים ויוצא מן העזרה וכל מי שנמצא שלם וכשר לובש לבנים ונכנס ומשמש עם אחיו הכהנים.

מי שנמצא⁵⁶ כשר בייחוסו ונמצא בו מום יושב בלשכת העצים ומתלע עצים למערכה וחולק בקדשים עם אנשי בית אב שלו ואוכל שנאמר להם אלהיו מקדש הקדשים ומן הקדשים יאכל

בעל מום בין קבוע בין עובר בין שנולד במומו בין שהיה תמים ונפסל אע"ג שאינו עובר חולק ואוכל מן הקרבנות שאר אחיו הכהנים שנאמר (שם פסוק כב) לָחֶם אֱלֹהֵיוּ מִקִּדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים וּמִן הַקִּדְשִׁים יֹאכַל, והוא שיהיה ראוי לאכילה, אבל אם היה טמא אינו אוכל עד שיטה⁵⁷.

כהן בעל מום⁵⁸ כשר לישא כפיו, אמנם במום שבגלוי שהכל מסתכלים בו לא ישא כפיו א"כ מכסה פניו וידיו בטלית⁵⁹.

⁵¹ ועיין בכסף משנה שם שהקשה דכאן משמע שלוקה אם עבר ונכנס בין האולם ולמזבח ובפ"ט ה"ד מסנהדרין אות כח משמע שאינו לוקה אלא אם נכנס להיכל. ועיין ברכת הזבח בחי' הרמב"ם שכתב שמה שכתב בפ"ט מסנהדרין הוא לאו דוקא

⁵² רמב"ן בספר המצוות ל"ת סט

⁵³ רמב"ם ביאת המקדש פ"ו ה"ב

⁵⁴ לאפוקי דעת רבי (או ר' יהודה עיין תו"כ אמור סוף פרשה ג) בסנהדרין פד ע"א ובתוספתא זבחים פ"ב דס"ל שחייב מיתה בידי שמים.

⁵⁵ שם הי"א

⁵⁶ שם הלכה יב

⁵⁷ רמב"ם מעשה הקרבנות פ"י הי"ז

⁵⁸ שו"ע או"ח סי' קכח סעי' ל' ול"א

⁵⁹ ועי"ש בשו"ע ובמ"ב פרטי הדינים במומים אלו ומ"מ אינו אלא איסור דרבנן משום היסח הדעת ולא משום לאו זה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ג. כל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק בבשר וכל שאין לו בבשר אין לו בעורות אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר

נאמר בעולה (שם ז פסוק ח) עזר העלה אשר הקריב לפהו לו יהיה, ונאמר בהטאת (שם ו פסוק יט) הפהו המחטא אתה יאכלנה, ונאמר באשם (שם ז פסוק ז) הפהו אשר יכפר בו לו יהיה הכהן אשר יכפר בו לו יהיה, ונאמר בשלמים (שם פסוק יד) לפהו הזרק את דם השלמים לו יהיה, ונאמר במנחה (שם פסוק יט) לפהו המקריב אתה לו תהיה, אין הכתוב מדבר בכל אלו אלא בראוי, שהכהן הראוי לעבודה זהו שיש לו חלק לאכול, ומי שאינו ראוי בשעת הקרבן כגון שהיה טמא אין לו חלק לאכול אפילו כשיטהר לערב.

אבל לענין חלוקה הכל לאנשי בית אב שמקריבין באותו היום, וכולם חולקים בכל קדשי המקדש איש כאחיו, בין זה שהקריב בין אחיו שעמו במקדש שלא הקריב.

כל שאין לו חלק⁶⁰ בבשר אין לו חלק בעורות, אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים⁶¹ אינו חולק בבשר שנאמר (שם פסוק לג) המקריב את דם השלמים ואת החלב מפני אהרן לו תהיה שוק הימין למנחה, עד שיהיה טהור וראוי לעבודה משעת זריקה עד אחר הקטר חלבים.

⁶⁰ שם הלכה כא

⁶¹ להלן ק"ב וז"ל הא טהור בשעת זריקת דמים וטמא בשעת הקטר חלבים חולק מתניתין דלא כאבא שאול דתניא אבא שאול אומר לעולם אינו אוכל עד שיהא טהור משעת זריקה עד שעת הקטר חלבים דאמר קרא המקריב את דם השלמים ואת החלב דאפילו הקטר נמי בעי עד כאן לשון הש"ס ומבואר דרבינו ס"ל כאבא שאול וא"כ הו"ל לכתוב רבותא יותר דאפילו טהור בשעת זריקה וטמא בשעת הקטר אינו חולק אבל י"ל בפשיטות כיון שסיים בהדיא כן אינו חושש למעות משא"כ דהמשנה לא סיים את דברי אבא שאול אלמא דס"ל בת"ק (ועוד י"ל דרבינו היה בנירסתו במשנה פסוק הכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה וכמש"כ התוס' צ"ט א' ד"ה אינו וכו' יעו"ש והאי קרא דהמקריב את דם השלמים וכו' מיבעי ליה לכל כהן שאינו מודה בעבודה יעו"ש ברש"י ותוס' אבל רבינו מייתי להך קרא דאבא שאול א"כ ליכא למיחש למעות) ואי לא מסתפינא אמיןא להגיה שכצ"ל וטהור בשעת הקטר חלבים או טהור בשעת זריקה וטמא בשעת הקטר אינו חולק בבשר וכו' ועיי"ש ברע"ב משמע דא"צ להגיה יעו"ש היטיב וק"ל. הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

